

© 2022 Editura Paideia
Str. Tudor Arghezi nr. 15, sector 2
București, România
tel.: 021.316.82.10
e-mail: office@paideia.ro
www.paideia.ro
www.cadourialese.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MUNTENIȚĂ, VASILE

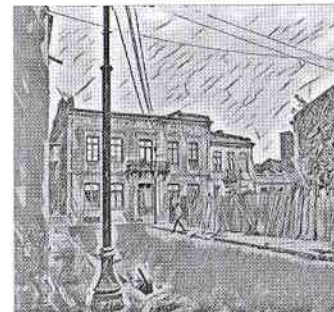
Strada Brașoveni : poker, murături și vin / Vasile Munteniță. -
București : Paideia, 2022
ISBN 978-606-748-642-1

821.135.1

Vasile Munteniță

Strada Brașoveni

Poker, murături și vin

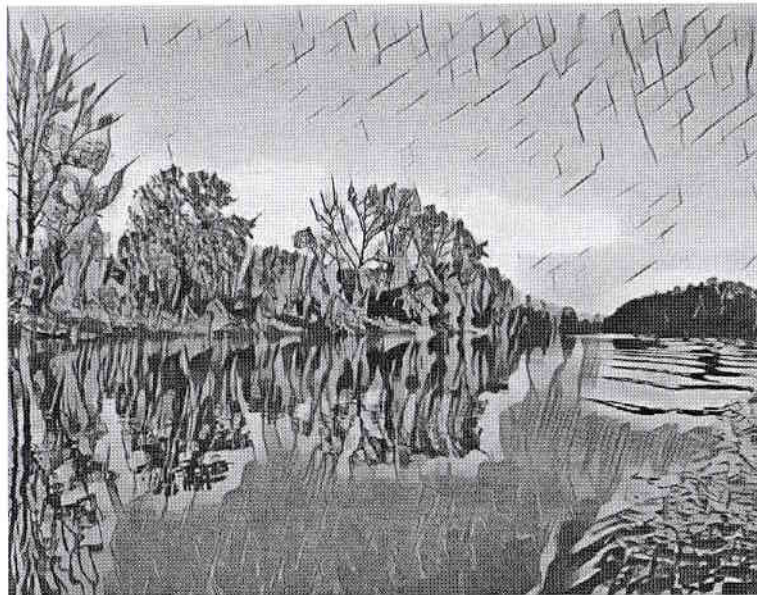

paideia

București, 2022

CUPRINS

Cuvinte de început.....	9
AIEVEA ÎN VIS	13
BULEVARDUL	17
REGALA	29
STRADA BRAȘOVENI.....	39
HĂINUȚA ALBASTRĂ.....	57
DOMNUL ÎNVĂȚĂTOR.....	73
TANTI LIZUCA	79
PERSONAJE ȘI ÎNTÂMPLĂRI	95
NEA TASE.....	109
O ZI PE BALTĂ.....	117
LA BAIA COMUNALĂ	155
PĂMÂNT DE FLORI.....	169
POKER, MURĂTURI ȘI VIN	177
DOM' MAJUR	243
LA VOINEASA.....	263
CEI MAI FRUMOȘI ANI.....	275

AIEVEA ÎN VIS

Motto:

„Odată, am visat că visez.

Iar în visul visului,

Visam că... visez” – Charles Baudelaire

Plouă cu tei și salcâmi peste vechea cetate.

Adie un vânt de poezie și insomnii,

ce te scoate din minți.

De dor și de patimi fierbinți.

Străzile sunt pline de frunze și petale de vis.
Iau ceasul în mână și dau timpul înapoi,
la vremea din veac.

A dorului boală, în veci fără leac.

Pun ceasul să bată cu flori,
dezmiardându-mă-n gând,
la anul de copil.
Un vis de bătrân, melancolic, senil.

Ce oră nebună!
Simt gustul sublim de ceruri ce dor și nori de visări,
ce-mi frământă aleanul, cu timpuri trecute prin vremi.
Al Soarelui drum, printre arșiți și ierni.

Trec Dunărea înot, și m-agăț de sălcii zburlite,
nebune și verzi.

Amușinez prin negre coclauri adânci.
Alerg și zbor peste stele și lumi.
Sătui de odihnă, ai lumii nebuni.

Cu gându-mi zburлит, vinovat și naiv,
aș vrea s-o salvez pe fata fecioară,
răpită-n tăcere, pe furtuna din zori.
O lume uitată, între ziduri și flori.

Dar cine e cel de doarme acum, cu pieptu-i sub cer,
cu brațe de creangă sub cap și plete de iarbă vrăjtită?
Terente, sunt eu. Un Rege pe ape, sălbatec și crud.
Al bălții Arhanghel, fugarul zălud.

Lumină lină de-amiază și aromă de mir, a zeilor nuferi.
Albe sclipiri îngerești, din ochiuri de mâl și
oglinzi mângâiate, cu al stelelor praf.

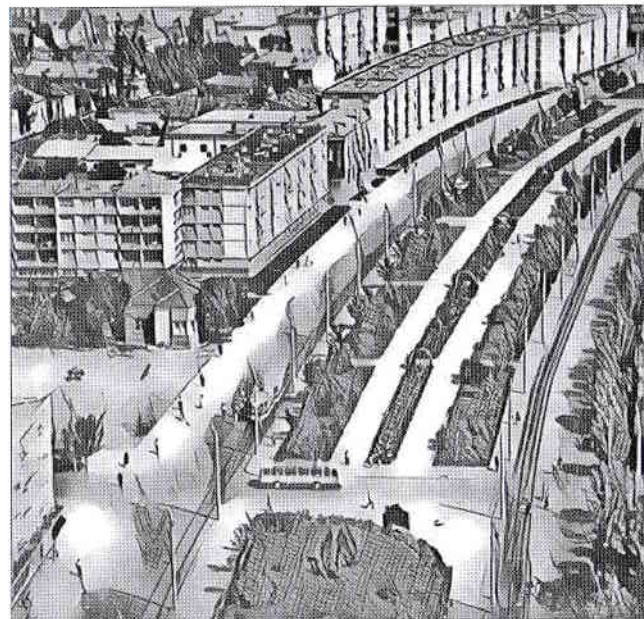
Acel tăinuit, nevăzut în adânc,
e totuși aievea aici și îl simt, duh tainic și bun,
în sufletul tău Brăilă, ascuns.
O flacăra sacră, cuvânt nepătruns.

Întind cu Codin o chindie, până-n răsul de dimineață
al Soarelui tomnatic și beat.
Între două cântări pescărești,
mă pierd nevinovat în mreaja vrăjtită
a preafrumoasei Chiraline.
Molatec, absent, plutesc în visări.
Cu teama-mi virgină-i sărut și îi mângâi frumoșii ei nuri,
sub rouă de jad.
Dorințe deșarte, al poftelor iad.

Opresc fuga nopții, între Insula Mică și Luceafărul
de dimineață.

E prea târziu să mai pot a mă-ntoarce, dac'aș vrea în acum.
Mă trezesc întristat și oftând, nu mă pot dumiri nicidecum,
de sunt eu sau doar umbra-mi rătăcită,
pe-un plaur pribeag.
Dintr-o altă trăire din vis.
O rază de lună, în negrul abis.

...

BULEVARDUL

În Brăila, când spuneai că te plimbi sau locuiești pe boulevard, toată lumea știa că este vorba despre Bulevardul Carol sau Karl Marx sau... cum s-o mai fi numit el de-a lungul anilor.

Cu toate astea, în oraș mai erau încă vreo două străzi mai largi, care erau numite și ele tot bulevarde.

În vremea copilăriei mele, bulevardul era ca un parc imens. Era ca o panglică verde, prinsă cu un capăt de malul Dunării, care, după ce descria un semicerc perfect, ajungea iar la Dunăre cu celălalt capăt.

Trotuarele și aleile de pe mijlocul bulevardului erau umbrite de salcâmi înalți și bătrâni. Printre ei își făceau veacul o mulțime de alte soiuri de arbori, arbuști și flori care-ți încântau privirea prin forme și culori. Bătrânii spuneau că negustorii și marinarii care poposeau pe la noi aduceau și răsădeau feluritele plante, care odată cu primăvara colorau cosmopolit orașul.

Chiar dacă veneau de pe nu știi care meleaguri, mai calde sau mai reci, la Brăila toate plantele lumii își găsiseră atât o atmosferă foarte primitoare, dar și niște oameni grijulii și cu mare drag pentru frumos.

Case mari, boierești, străjuiau bulevardul de o parte și de alta. Fiecare casă avea frumusețea, mărimea, dar și specificul ei arhitectural, după câtă dare de mână avea proprietarul, dar și după etnia sau originea acestuia. Curțile largi și bine întreținute erau pline cu pomi fructiferi, salcâmi, platani sau castani, dar și cu o puzderie de ronduri cu flori de toate culorile. Toate acestea completau decorul de crâng înverzit al bulevardului.

Nu rare erau curțile în care vedeai și câte un brăduț mai plăpând sau chiar mai falnic.

Dacă era să cauți pe cineva sau să trimiți pe vreun străin la vreo adresă, nici nu era nevoie să știi numărul casei și nici cum arăta aceasta, era suficient să-i spui:

– Vezi matale gardul ăla negru din fier forjat, unde-i salcâmul ăla înalt? Ei, acolo-i familia Tănase.

Sau

– Bre, nene, vezi matale, poarta aia mare și gardul roșu de cărămidă? Ei, acolo stă dom' Gane machedonu'.

Gardul era alt chichirez care dădea culoare și armonie casei și străzii. Noi copiii, abia așteptam să iasă în primăvară primele cireșe sau să se pârguiască zarzărele, prunele, corcodușele și altele câte mai creșteau prin toate curțile. Cunoșteam foarte

bine toate casele, dar mai ales gardurile. Știam exact ce pomi fructiferi erau în spatele lor, dar și cât de greu sau ușor era să le escaladezi. Știam și dacă stăpânul casei este un om mai bun sau vreun zgârâie brânză. Ne cam feream să fim alergați până la Piața Mare doar pentru câteva acrituri de mere verzi sau caise pline cu viermi, șterpelite la ceas de seară sau chiar în miezul zilei când lumea bună își făcea somnul de frumusețe.

În vremea când bulevardul era încă întreg, locuiam în casa aceea care rămăsese singura nedemolată după construirea primelor blocuri. Chiar dacă era o clădire plăcută și încă se ținea bine, clădirea nu avea vreo importanță mai mare decât altele care fuseseră deja demolate. Mulți se întrebau atunci care ar fi fost secretul menținerii ei „în picioare”.

Secretul era simplu. Acolo încă mai locuia un important fost comunist ilegalist, care nu voia să plece în ruptul capului din casa în care locuise vreo 30 de ani. Până la urmă l-au convins și i-au repartizat un apartament, evident cu spațiu excedentar, la unul din blocurile din aceeași zonă.

Casa avusese și o curte imensă cu o poartă care dădea în Plevna, o stradă paralelă cu bulevardul.

Noi stăteam undeva în spatele casei, la un demisol. Deasupra noastră locuia domnu' B, „ilegalistu”.

Credeam că taică-meu nici nu știe cum îl cheamă. Din „ilegalistu” nu-l scotea.

La mintea mea de atunci, după cum îl descria, dar mai ales după cum îl înjura, credeam că „ilegalist” înseamnă ceva ca o jigodie de om, bandit, hoț sau chiar... Doamne ferește! – mâncător de copii. Mai târziu, după mulți ani, aveam să realizez că nici nu greșeam prea mult.

La față locuia familia M, oameni destul de înstăriți și cunoscuți în oraș. Domnul M era depanator de radiouri, patefoane și

altele. După cum trăiau, domnul M avea cred, pentru vremurile alea, un salariu destul de bun. Doamna M, pare-mi-se, era soră medicală sau poate funcționară. Aveau un băiat cam de seama mea pe care îl chema George. De cele mai multe ori, George nu voia să mănânce nimic dacă nu mă chemau și pe mine la masă. Bineînțeles că nu așteptam să mă invite de două ori. Veneam cu mare plăcere, bucuros să iau prânzul sau cina cu prietenul și partenerul meu de joacă. Pentru mine, masa la familia M era singura ocazie când mâncam pâine albă. De cele mai multe ori mergeam împreună cu George să o cumpărăm.

Nu prea departe de casă, undeva pe Sfântul Constantin, între Unirii și bulevard, era o brutărie. Franzela albă costa 2 lei și 20 de bani. Pâinea neagră era doar 1 leu. Ai mei cumpărau în fiecare zi numai neagră. Era mai ieftină, dar și mai sățioasă, după cum ne amăgea maică-mea.

Deși condițiile de locuit și de trai pentru noi nu erau dintre cele mai fericite, mulțumesc lui Dumnezeu nu am resimțit niciodată vreo discriminare și nici nu am sesizat că mi-ar fi rămas vreo sechelă. Chiar aș îndrăzni să spun că mi-au fost de mare folos în educația și formarea mea ca om. Am avut întotdeauna un reper la care să mă raportez atunci când îmi era mai bine sau mai rău.

Pentru mine, atunci, ca în viața oricui, era acea perioadă când singura grijă pe care o aveam era doar... cu cine sau cu ce să mă mai joc în ziua următoare.

Lângă noi, până-n Sfântul Constantin, era o casă imensă care avea în curte un atelier de reparat camioane, tractoare și orice fel de mașinărie. Toate astea ni se păreau atunci niște chestii atât de fantastice, de parcă erau aduse de Făt-Frumos sau poate chiar de Zmeul cel urât și groaznic.

Ore întregi ne învărteam și ne minunam de acele fiare amestecate și îngrămădite. Ne cocoțam pe ele și le „conduceam”

printre toate fantezmele copilăriei. Bârâiam din gură și țipam, ca și cum ne-am fi luptat cu toate făpturile acelea înspăimântătoare, care se arătau doar în mintea noastră. Desigur că de fiecare dată le băteam de le sărea apa din cap.

Vecinii noștri de alături aveau și ei doi băieți, unul mai mic, iar celălalt mai mare decât noi. Diferența de vârstă nu ne împiedica să ne jucăm împreună și să hălăduim prin toate curțile și pe toate străzile.

Ar părea de necrezut să spui acum cuiva că în timpurile acelea doar dacă aveai noroc vedeai pe străzi o mașină două, pe zi.

Un eveniment deosebit și nu foarte rar era, atunci, prezența pe bulevard sau în apropiere a unei mașinării cu care oamenii își tăiau lemnele.

Lemnele și cărbunii erau singurii combustibili folosiți pentru încălzire, la care avea acces poporul muncitor, doar pe baza unor cartele. Tot cu cartelă făceai rost și de gazul pentru lămpile de luminat sau pentru gazierele folosite la gătit.

Cum nu erau nici e-mail-uri și nici sms-uri, după ce comandai și plăteai, oricând puteai să te trezești în fața porții cu un maldăr de cărbuni sau de lemne. Nu rare erau dialogurile de genul:

- Vecine, sunt ale lu' matala?

- Nu vecine! Eu n-am plătit cărbuni. Noi luăm brichete că avem godin.

- Înseamnă că's ale noastre.

Mașina de tăiat lemne isca un zgomot și o hărmălaie care se auzea binisor de la mai multe străzi distanță.

Până nu își termina treaba nu plecam niciodată de lângă ciudățenia aia care avea un fierăstrău circular, dar și un fel de daltă imensă. Mișcată în sus și în jos de o bielă-manivelă, dalta

IBRIS | We know books
despica și mărunțea butucii atât cât că fie numai buni de băgat în sobă.

De cele mai multe ori, părăseam „jucăria” doar aduși acasă de vreunul din părinți care ne „remorca” de urechi sau de freză până-n fața porții.

Aproape de noi, până-n Sfântul Constantin, era o sifonărie. De aici, cu numai 25 de bani, puteai să cumperi un pahar cu sirop de trandafiri. Cum n-aveam întotdeauna atâta bănet, ne mulțumeam și doar cu câte un pahar de sifon simplu, pe care îl primeam gratis de la dom' Ghelase sifonaru'.

De altfel, de cele mai multe ori, când aveam la noi niște mărunțiș preferam să mergem până-n colț la tramvaie să cumpărăm semințe prăjite. Colțul cu tramvaie era evident intersecția bulevardului cu Sfântul Constantin unde se întâlneau tramvaiele de pe bulevard cu cele ce mergeau spre cimitir. În această zonă, găseai aproape la orice oră din zi sau noapte cel puțin două chivuțe care vindeau semințe. Lumea nu dădea buluc, dar nici de clienți nu duceau lipsă. Vocile lor cu intonația binecunoscută, se auzeau de departe:

– Semințe prăjiteee aveeem! De bostan și floareee, mamăăă!
Caldeleee, călduțeleee...!

Cu 25 de bani cumpărai un cornet cu semințe de floarea-soarelui, iar cu 50 de bani unul cu semințe de bostan.

Tot din acest colț urmăream și spectacolul oferit de trecerea vreunui cortegiu mortuar în drumul răposatului spre cimitirul Sfântul Constantin. Piesa cea mai interesantă era desigur dricul cu cele două perechi de cai mascați, echipați cu un harnașament specific. Dacă dricul era alb, însemna că cel pe care-l plimba fusese o persoană tânără. Dacă dricul era negru, mortul trecuse de prima tinerețe, poate chiar de-a doua.

Întotdeauna în fruntea cortegiului era vreun zălud care ducea crucea. Pe cruce era scris și numele mortului. După cum

era scris, dar mai ales după cum se bâțâia zăludul, rareori îți dădeai seama cum l-a chemat pe răposat.

Cel care căra crucea era selecționat, de regulă, din gașca de „atârână” de la poarta cimitirului. Țștia, săracii, erau toți cam „duși cu pluta”. Înșă atunci când primeau importanta sarcină de a deschide parada mortului, dacă li se mai și lega de brațul stâng câte-un prosop, se trezea ceva în ei care-i făceau să se îmburice și să se creadă alți oameni.

Năravul însă nu se lăsa așteptat. De fiecare dată, cel cu crucea pe umăr nu rata ocazia să-și facă numărul de giumbușlucuri și scălămbăieli, spre hazul nostru, dar și al altora. Ori se înjura cu vreun cunoscut de pe marginea străzii, ori o lua la picior și se depărta de cortegiu atât de mult de nu mai știaai dacă este vreo înmormântare sau dacă zănatecul n-a furat cumva vreo cruce din cimitir. De aceea, aproape la fiecare intersecție, când cortegiul se oprea să se cânte „veșnica pomenire”, săracul tembel nu scăpa fără vreo înghionteală în coaste sau vreun șut în cur de la vreo rudă a mortului.

În urmă veneau rudele și cei apropiați. Unii boceau de mama focului, alții erau mai indiferenți sau chiar veseli. Țștia veniseră la mort din obligație sau doar să mai mănânce și să mai bea un pic la parastas. Așa după cum ziceau unii „spectatori” de pe trotuar. Pe margini, lumea comenta și își dădea cu presupusu' despre cauza morții celui care stătea întins pe năsălie. Întotdeauna, indiferent la câți ani murise, se spunea: „A murit de tânăr, săracu'!”

La intersecție se aruncau bani. Noi știaam foarte bine cam când și cam pe unde ajung cele mai multe monede și eram primii care le adunam. Le cheltuiaam imediat pe sifon sau pe semințe. În spatele cortegiului, negreșit, mergea fanfara, care avea același repertoriu pentru toți clienții: Valurile Dunării și un marș